

Trang chủ/Diễn đàn khoa học/Thông tin khoa học

Cộng tính văn hóa: Đặc tính sáng tạo và phát triển của xã hội Việt Nam

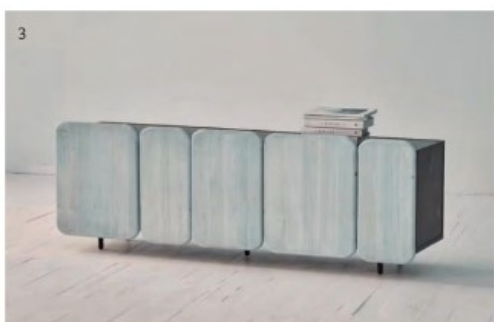
20:58 | 29/06/2024

EFR Để thể hiện điểm đặc trưng và nổi bật của các sản phẩm xuất hiện trong VIFA EXPO, tạp chí *Canadian Interiors* đã gọi đó là biểu trưng cho hiện tượng cộng tính văn hóa (*cultural additivity*)

Mới đây, các hình ảnh thiết kế nội thất tiêu biểu trong Hội chợ Quốc tế Đồ gỗ mỹ nghệ xuất khẩu Việt Nam (VIFA EXPO) 2024 đã được đưa tin lại trên tạp chí *Canadian Interiors* – tạp chí thiết kế nội thất lâu đời nhất tại Canada. VIFA EXPO là trung tâm giao thương, xúc tiến thương mại ngành nội thất với quy mô đa quốc gia lâu đời nhất tại Việt Nam. Để thể hiện điểm đặc trưng và nổi bật của các sản phẩm xuất hiện trong VIFA EXPO, tạp chí *Canadian Interiors* đã gọi đó là biểu trưng cho hiện tượng cộng tính văn hóa (*cultural additivity*) [1].

Cộng tính văn hóa là khái niệm khoa học mô tả hiện tượng cộng đồng (hoặc cá nhân) thuộc một văn hóa xác định sẵn sàng chấp nhận các hệ giá trị của văn hóa khác vào hệ giá trị của cộng đồng (hoặc cá nhân) đó, bất chấp việc các giá trị mới có thể đối nghịch với hệ giá trị đang tồn tại. Mặc dù hiện tượng này đã xuất hiện xuyên suốt quá trình hình thành và phát triển của dân tộc Việt Nam, nhưng phải đến năm 2018 thì nó mới được gọi tên một cách “tròn vành rõ chữ” bởi nhà nghiên cứu Vương Quân Hoàng thông qua phương pháp luận khoa học. Khái niệm cộng tính văn hóa sau đây được đội ngũ nghiên cứu Trung tâm Khoa học Xã hội Liên ngành (thuộc Đại học Phenikaa, Hà Nội) triển khai xuất bản thành công trên *Palgrave Communications* của Nature Portfolio, ấn phẩm hàn lâm hàng đầu thế giới về nghiên cứu Khoa học Xã hội và Nhân văn [2].

SEEN // 13

Cultural Additivity

A term used to explain how the values of Confucianism, Buddhism and Taoism mix and influence Vietnamese society, it could also be seen in the aisles of VIFA Expo, Vietnam's oldest trade show for furniture and home décor which brings buyers and makers to the capital city of the fifth largest furniture manufacturer in the world, where influences will inevitably blend.

Cộng tính văn hóa qua các thiết kế nội thất tiêu biểu trong VIFA EXPO [1]

Hiện tượng cộng tính văn hóa được xem là một đặc tính tiêu biểu của văn hóa, tôn giáo và triết lý tại Việt Nam, được thể hiện rõ nét qua sự tồn tại và ảnh hưởng lẫn nhau của các giá trị văn hóa và triết học cốt lõi của tam giáo: Nho giáo, Phật giáo, và Đạo giáo. Bên cạnh tam giáo, các giá trị cốt lõi khác cũng được "cộng" vào hệ thống văn hóa bản địa của người Việt như: các giá trị của Chủ nghĩa Xã hội và nền văn hóa phương Tây (cụ thể như Pháp và Mỹ) [3]. Điều này tạo nên một hệ thống văn hóa Việt Nam rất đặc biệt và phức tạp, với nhiều điểm tương đồng, nhưng cũng đầy mâu thuẫn với các hệ thống giá trị văn hóa phổ biến khác. Các biểu hiện của cộng tính có thể quan sát được rõ ràng thông qua nhiều khía cạnh trong văn hóa xã hội của người Việt như: truyện cổ dân gian, kiến trúc xây dựng, ẩm thực, lối sống, thể giới quan và nhân sinh quan của người Việt [4-8].

Chính vì điểm độc đáo này của cộng tính văn hóa, nên vào năm 2021, học giả kỳ cựu và có ảnh hưởng lớn của Nhật Bản trong hệ thống quản trị tri thức là Noboru Konno đã sử dụng khái niệm cộng tính văn hóa để lý giải quá trình phát triển và sáng tạo của xã hội trong thời đại Xã hội 5.0 [9]. Ông cho rằng văn hóa là trí nhớ của xã hội, vì thế nó đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong quá trình lên ý tưởng, thiết kế và thực hiện đổi mới sáng tạo. Nhờ vào cộng tính văn hóa mà các giá trị văn hóa địa phương có thể biến đổi và kết hợp với giá trị văn hóa mới, từ đó tạo ra nền tảng cho quá trình đổi mới sáng tạo của xã hội.

Có thể thấy bài phân tích của học giả Konno là có lý khi khái niệm cộng tính văn hóa đang dần trở thành điểm đặc biệt và thế mạnh của Việt Nam trong lĩnh vực sáng tạo văn hóa-nghệ thuật và đổi mới trong kinh tế khởi nghiệp, tiêu biểu như các thiết kế tại VIFA EXPO.

Hy vọng rằng khả năng cộng tính văn hóa sẽ được người Việt khai thác tốt hơn, ở quy mô lớn hơn, và ở nhiều lĩnh vực hơn nữa để tạo ra động lực cho quá trình đổi mới sáng tạo và phát triển văn hóa xã hội, qua đó tạo nên các tính chất đặc hữu của người Việt.

References

- [1] Sobchak P. (2024). VIFA 2024: Cultural additivity. *Canadian Interiors*. <https://www.canadianinteriors.com/2024/05/10/vifa-2024-cultural-additivity/>
- [2] Vuong QH, et al. (2018). Cultural additivity: behavioural insights from the interaction of Confucianism, Buddhism and Taoism in folktales. *Palgrave Communications*, 4, 143. <https://www.nature.com/articles/s41599-018-0189-2>
- [3] Nguyen QTN. (2016). The Vietnamese values system: A blend of oriental, Western and Socialist values. *International Education Studies*, 9(12), 32-40. <https://www.ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/59915>
- [4] Vuong QH, et al. (2019). Cultural evolution in Vietnam's early 20th century: A Bayesian networks analysis of Hanoi Franco-Chinese house designs. *Social Sciences & Humanities Open*, 1(1), 100001. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590291119300014>
- [5] Li KC. (2021). Confucian love in higher education. In de Rijke V, Peterson A, Gibbs P. (eds) *Higher education and love*. Palgrave Macmillan. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-82371-9_3
- [6] Mistra KM. (2021). *History and philosophy of medicine*. Blue Rose Publisher. https://books.google.com.vn/books/about/History_and_Philosophy_of_Medicine.html?id=d-9LEAAQBAJ
- [7] Nguyen MH, Jones TE. (2022). Predictors of support for biodiversity loss countermeasure and bushmeat consumption among Vietnamese urban residents. *Conservation Science and Practice*, 4(12), e12822. <https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/csp2.12822>
- [8] Huyền, NTT. (2021). Cộng tính văn hoá trong ẩm thực. <https://kinhtevadubao.vn/cong-tinh-van-hoa-trong-am-thuc-16422.html>
- [9] Droz L, et al. (2022). Exploring the diversity of conceptualizations of nature in East and South-East Asia. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 186. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01186-5>
- [10] Konno N, Schillaci CE. (2021). Intellectual capital in Society 5.0 by the lens of the knowledge creation theory. *Journal of Intellectual Capital*, 22(3), 478-505. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JIC-02-2020-0060/full/html>

TS. Dương Thị Minh Phượng

URL: <https://kinhtevadubao.vn/cong-tinh-van-hoa-dac-tinh-sang-tao-va-phat-trien-cua-xa-hoi-viet-nam-29085.html>

© Kinh tế và Dự báo - Bộ Kế hoạch và Đầu tư